Inspreektekst [redacted], directeur-bestuurder Bibliotheken Mar en Fean

“Een Huis van Heerenveen, waar je rijker uitkomt dan je erin ging”

Geachte raadsleden,

U staat voor een keuze die maar zelden langskomt: u beslist niet alleen over een nieuw gemeentehuis, maar over een gedeeld gebouw met de bibliotheek. Daarmee gaat het om meer dan huisvesting. U bepaalt of Heerenveen een nieuwe publieke plek krijgt waar inwoners in de komende decennia leren, elkaar ontmoeten en worden ondersteund in hun ontwikkeling als democratisch burgers.

De kernvraag is eenvoudig:
Krijgen we in Heerenveen een plek waar je rijker vertrekt dan je binnenkwam?

1. Meer dan een gebouw

Gemeentehuis en bibliotheek zijn al generaties lang pijlers van het publieke leven.

- Het gemeentehuis staat voor democratie, dienstverlening en rechtszekerheid.
- De bibliotheek voor ontwikkeling, verbeelding, ontmoeting en burgerschap.

De moderne bibliotheek is al lang geen stille boekenruimte meer, maar een oefenplaats voor basisvaardigheden en (digitaal) burgerschap. Een toegankelijke omgeving waar mensen hun weg leren vinden in informatie en digitale systemen, en waar ze in gesprek gaan met anderen.

Door deze wereld te verbinden met het gemeentehuis ontstaat een Huis van de Stad waarin formele en informele kanten van burgerschap elkaar versterken. Een plek waar je geholpen wordt, maar ook wijzer en zelfverzekerder weggaat.

2. Wat zo’n Huis van de Stad oplevert

A. Een gedeelde publieksvloer die drempels verlaagt

In vergelijkbare projecten in Nederland en daarbuiten — zoals Nieuwegein en DOKK1 in Aarhus — kiest men bewust voor één open publieksruimte. Niet als architectonisch experiment, maar omdat bezoekers er direct eenvoud en herkenning ervaren.

Je stapt één gastvrije publieke ruimte binnen, of je nu komt voor:

- een paspoort,
- hulp bij een digitaal formulier,
- een taaloefening,
- of een boek voor je kind.

De scheiding tussen “bibliotheek”, “gemeente” en “loket” verdwijnt. Inwoners hoeven niet meer te weten waar ze precies moeten zijn: ze worden gewoon geholpen. Bestuurders, raadsleden en medewerkers mengen zich vanzelf tussen inwoners, wat de verbinding met de samenleving versterkt.

B. De bibliotheek als motor voor democratisch en digitaal burgerschap

We leven in een tijd van digitale veranderingen, desinformatie en polarisatie. De bibliotheek is juist de plek waar mensen:

- leren omgaan met digitale overheidssystemen,
- informatievaardigheden en kritisch denken ontwikkelen,
- in gesprek gaan over maatschappelijke thema’s,
- en waar ook kwetsbare groepen een veilige leeromgeving hebben.

Die rol sluit naadloos aan bij de taken van de gemeente. Door bibliotheek en gemeentehuis te verbinden, ontstaat in Heerenveen een praktische school voor burgerschap: je regelt iets, én je leert hoe het systeem werkt en hoe je mee kunt doen.

3. De investering van 43 miljoen: kosten of maatschappelijke waarde?

Een investering van 43 miljoen euro is groot. Dat mag ook zo voelen. Maar de echte vraag is: *wat levert het Heerenveen op?*

In grote lijnen gaat het om drie soorten waarde:

1. Functionele waarde

- efficiëntere inzet van gebouwen, mensen en middelen
- toegankelijke dienstverlening op één plek
- toekomstbestendige huisvesting voor gemeente en bibliotheek

2. Maatschappelijke waarde

- een plek voor ontwikkeling, ontmoeting en gemeenschapsvorming
- een laagdrempelige ruimte waar inwoners zich onderdeel voelen van het geheel

3. Strategische waarde

- een stevig fundament voor een samenleving met meer digitalisering, vergrijzing en diversiteit
- een plaats waar we werken aan zelfredzaamheid, vertrouwen en verbinding

Zo wordt de investering een lange-termijnbasis voor veerkracht en betrokkenheid — niet slechts een kostenpost.

4. Een kans die niet terugkomt

Een gemeente bouwt geen nieuw Huis van de Stad om de tien jaar. Dit gebouw bepaalt voor de huidige en de komende generaties hoe zij:

- hun overheid ervaren,
- elkaar ontmoeten,
- en zich kunnen ontwikkelen.

De mogelijkheid om bibliotheek en gemeentehuis écht te verbinden, komt niet snel terug. Niet in deze vorm, niet met deze partners en niet met deze gezamenlijke ambitie.

Heerenveen kan nu kiezen voor een plek waar:

- kennis, dienstverlening en ontmoeting elkaar versterken,
- je binnenkomt met een vraag,
- en naar buiten gaat met perspectief.

Slot

Geachte raadsleden,
U beslist niet alleen over vierkante meters, of over financiële middelen. U beslist over de grootste publieke ruimte van Heerenveen, en hoe wij elkaar daar de komende decennia zullen ontmoeten, helpen en verder brengen.

U beslist over een Huis van Heerenveen dat inwoners ondersteunt én de mienskip versterkt.
Ik hoop dat u deze kans met vertrouwen benut.

Dank u wel.